

ЧИ ВДАСТЬСЯ ЗРУШИТИ ВІЗ УЗД В АКУШЕРСТВІ ТА ГІНЕКОЛОГІЇ?

Одного разу Лебідь, Рак та Щука везти з поклажею віз узялися...

І.А.Крилов у перекладі

Олена Чесановська

Шановні колеги! Ні для кого не таємниця, що у нашій галузі існує чимало проблем. Про деякі з них знають усі, в тому числі й громадськість, і дискусії та пошуки шляхів вирішення ведуться на найвищих рівнях. А деякі обговорюються лише у вузькому колі фахівців, й іноді здається, що нікому до тих проблем діла немає. Що ж, таке життя — у кожного свої турботи... І, може, нехай так би воно й залишалось, якби від цього напряду не залежало життя й здоров'я наших жінок та майбутніх дітей. Тому хотілося б повернути вашу увагу до однієї з таких проблем. Йдеться про використання ультразвуку в акушерстві та гінекології. Власне, ніде в світі, крім колишніх радянських країн, не існує фаху «лікар УЗД». У нас же акушери-гінекологи мусять здобувати цю додаткову спеціалізацію, ще й підвищення кваліфікації проходити на кафедрах ра-

діології. Зрештою, досвідчені лікарі якось вже навчилися з цим ладнати, але подумаймо про молоде покоління колег. Їм значно складніше, не маючи ще клінічного досвіду, розібратися з таємницями ультразвуку. Було б логічно, якби їх навчали фахівці, які знаються саме на вузьких питаннях, наприклад, пренатальній діагностиці, а не УЗД взагалі.

Тепер трохи про історичні передумови даної публікації. XII З'їзд Асоціації акушерів-гінекологів України проходив у Донецьку ще в далекому 2006 році. За декілька місяців до цієї події був підготований і підписаний більш ніж двадцятьма лікарями відкритий лист до очільників Товариства акушерів-гінекологів України та Голови XII-го з'їзду щодо серйозних проблем, які стосуються штучно створеного розколу між акушерами-гінекологами і є проявами «спадкових хвороб» все ще радянської системи охорони здоров'я.

Цей лист паном Олексієм Соловйовим, ініціатором задуму (завідувач відділу медицини плода

клініки «Надія»), було особисто передано керівникам Товариства акушерів-гінекологів України, а також в оргкомітет з'їзду — разом із відповідними письмовими пропозиціями до внесення у резолюцію з'їзду: змінити положення наказу МОЗ України №503 у розділі календаря обов'язкових УЗД вагітних жінок, створити за прикладом наших польських колег секцію УЗД при Асоціації акушерів-гінекологів України, яка б узгодила з МОЗ можливість акушерам-гінекологам працювати з діагностичним ультразвуком, не міняючи свого фаху на «лікаря УЗД». Ці пропозиції підписали відомі акушери-гінекологи, що працюють з діагностичним ультразвуком від самого часу появи його в Україні: П.М.Веропотвелян та М.П.Веропотвелян із Кривого Рогу, професор В.О.Потапов (завідувач кафедри акушерства та гінекології, Дніпропетровськ), В.С.Лебеденко (колишній головний акушер-гінеколог Одеської області). На жаль, до резолюції з'їзду ці пункти внесені не були. Зрозуміло, що не кожна пропозиція має бути прийнята. Але, будьмо відверті, невже усі такі активні? Чи часто особисто ви вносили зауваження на кшталт цього? Та й справа стосується не просто чіхось забаганок, а насправді серйозного питання, що ретельно вивчали багато фахівців своєї справи.

І не схоже на те, що керівництво галузі боїться змін. Адже он які зміни назривають! Хтось їх сприймає, хтось ні, але відбувається певний розвиток.

Щиро кажучи, моє завдання полягає лише в тому, щоб розповісти про «пригоди» цього листа, а також сприяти тому, щоб якомога більше фахівців ознайомилось з його змістом. Та можливо, ця ідея здається цікавою новому президенту Асоціації акушерів-гінекологів України, академіку АМН України, професору В.Н. Запорожану та іншим лідерам галузі.

Тому пропоную вашій увазі «Лист лікарів до XII З'їзду акушерів-гінекологів України», який, на жаль, досі не втратив своєї актуальності.

Президенту Асоціації акушерів-гінекологів України, проф. Б.М.Венцовському; головному акушеру-гінекологу МОЗ України, проф. В.В.Камінському; віце-президенту Асоціації акушерів-гінекологів України, голові XII З'їзду акушерів-гінекологів України, чл.-кор. АМН України, проф. В.К.Чайці

Ми — акушери-гінекологи за своєю первинною та основною спеціалізацією,

які від самої появи в Україні ультразвукової діагностики в акушерстві, гінекології та пренатальній діагностиці працюємо саме в цьому напрямку медицини.

Звертаємося до вас, усвідомлюючи особисту відповідальність за долю ультразвукової діагностики як одного з напрямків акушерства та гінекології, біля витоків якого в Україні ми знаходилися особисто і якому присвятили більшу частину свого професійного життя.

Вусьому світі саме акушери-гінекологи виконували та виконують ультразвукову діа-

гностику своїх пацієнток, у тому числі здійснюють ультразвукову пренатальну діагностику, бо вона є невід'ємною складовою наглядом за вагітними жінками. Останнім десятиріччям у світі накопичено стільки знань стосовно внутрішньоутробного життя плода, що утворився самодостатній напрям діяльності на стику акушерства та гінекології, неонатології, перинатології. Це породило такі поняття в медицині, як плід у якості пацієнта, медицина плода, перинатальна медицина, перинатальна психологія тощо. Відповідно, у світі утворилися такі об'єднання акушерів-гінекологів, як Вес-

вітня асоціація перинатальної медицини, Міжнародне товариство «Плід як пацієнт», національні товариства на кшталт утвореного Французького товариства (коледжу) плодівих сонографів, Фундації медицини плода (Велика Британія), Фундації материнсько-плодової медицини (США) тощо. Треба наголосити на тому, що цей напрямок медицини ґрунтується на ультразвуковій діагностиці як методі дослідження та на акушерах-гінекологах як виконавцях.

На цьому тлі нами відчувається певне правове і практичне провалля, що утворилося в Україні, тому що відбулося розмежування середовища акушерів-гінекологів на так званих класичних акушерів-гінекологів та узистів. Це вже призвело до гальмування процесів розвитку цього напрямку знань та падіння престижу напрямку УЗД серед акушерів-гінекологів, бо офіційне використання цього методу діагностики в Україні вимагає зміни свого фаху на «лікар УЗД».

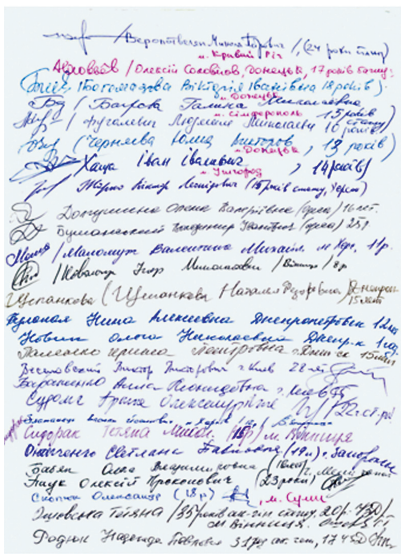
Вважаємо за нагальну невідкладну потребу змінити стан речей і виступає-

мо з ініціативою створити при Товаристві акушерів-гінекологів України секцію «Ультразвукової діагностики та медицини плода» на кшталт польської моделі, яка б надалі опікувалася питаннями розвитку цієї царини діяльності акушерів-гінекологів, розробкою разом із відповідними державними осередками нормативно-правової бази, захистом прав акушерів-гінекологів, що здійснюють ультразвукову діагностику в акушерстві, гінекології, пренатальній діагностиці, що займаються медициною плода. Пропонуємо це зробити в межах XII З'їзду акушерів-гінекологів у вересні 2006 року. Для цього радимо запросити на з'їзд деяких провідних світових фахівців акушерів-гінекологів, таких як професор Ф.Червенак зі США (має українське коріння), професор К.Ніколайдес з Великої Британії, професор Ю.Владіміров (має українське коріння) з Нідерландів та представників нашої сусідньої Польщі, яка має досвід змін пострадянської системи охорони здоров'я. Збагатившись їх досвідом, запропонувати учас-

никам з'їзду започаткувати при Товаристві акушерів-гінекологів України секцію «Ультразвукова діагностика та медицина плода». Далі від імені товариства виступити з ініціативою підготовки для ультразвукової діагностики в акушерстві та гінекології лікарів акушерів-гінекологів, які, не міняючи свого фаху акушерів-гінекологів, лише додатково проходили б узгоджений первинний навчальний курс з УЗД, а надалі післядипломну освіту здійснювали б на спеціальних циклах з умовною назвою «УЗД в акушерстві та гінекології» або «Медицина плода» при акушерсько-гінекологічних осередках післядипломної освіти.

Вважаємо, що здійснення таких кроків разом зі створенням в Україні національного осередку Світового товариства перинатальної медицини (WAPM) дозволить докорінно змінити на краще стан ультразвукової діагностики в акушерстві, гінекології та перинатології, медицині плода.

Підписи лікарів — учасників ініціативної групи

Ім'я та прізвище	місто роботи	стаж роботи з УЗД в акушерстві та гінекології, пренатальній діагностиці, років (на 2006/2011 рр.)
1. Микола Веропотвелян	Кривий Ріг	22/27
2. Олексій Соловійов	Донецьк,	17/22
3. Вікторія Богомазова,	Донецьк,	18/23
4. Галина Багрова,	Сімферополь,	15/20
5. Людмила Фугалевич	Сімферополь,	10/15
6. Юлія Черняєва	Донецьк,	13/18
7. Іван Хаща	Ужгород,	14/19
8. Віктор Жарко	Херсон,	15/20
9. Олена Долгушина	Одеса,	16/21
10. Володимир Бушанський	Одеса,	20/25
11. Валентина Маломуж	Херсон,	11/16
12. Ігор Ковальчук	Вінниця,	8/13
13. Наталя Щепанкова	Дніпропетровськ,	15/20
14. Ніна Буланая	Дніпропетровськ,	12/17
15. Ірина Паленко	Дніпропетровськ,	15/20
16. Віктор Веселовський	Київ	20/25
17. Ірина Судомо	Київ	23/28
18. Василь Зламанець	Харків,	12/17
19. Тетяна Сидорак	Вінниця,	15/20
20. Світлана Онопченко	Запоріжжя,	19/24
21. Ольга Бабяк	Мелітополь,	16/21
22. Олексій Паук		22/27
23. Олександр Скопюк	Суми,	18/23
24. Тетяна Ошовська	Вінниця,	20/25
25. Надія Родюк	Вінниця,	17/22

Цей лист пан Олексій розмістив також на сторінці Живого Журналу: <http://oleksol.livejournal.com/2425.html>, тож деякі лікарі підтримали викладене у листі в електронному форматі, зокрема Наталя Товстоліткіна (Київ), Ольга Медведєва (Львів), Сергій Ярьоменко (Харків), Наталія Крадько (Тернівка), Олег Поліщук (Київ), Олександра Піганова (Павлоград), Алла Шевчук (Кам'янець-Подільський).

Минуло вже 5 років, а підняте у згаданому листі питання й досі не вирішене, «а віз і нині там», як сказано

у відомій байці... Проблема не лише залишається, а й погіршується з часом, тому на наступному XIII-му з'їзді Товариства акушерів-гінекологів України в Одесі пан Олексій планував знову внести відповідні письмові пропозиції до проекту резолюції. Сподіватимемося, хоч у цьому році до них дослухаються.

Проблем у галузі багато... І підготовка фахівців, як післядипломна, так, власне, і додипломна (в медичних вузах) — один з напрямків, завдяки якому багато проблем може було б якщо не вирішити, то хоча б

наблизити до вирішення. Або, повертаючись знову до алегорії, зрушити той віз хоча б з місця. А сподівання такі небезпідставні, адже в новому наказі МОЗ терміни першого УЗ-дослідження при вагітності вже складають 11 тижнів + 1 день — 13 тижнів + 6 днів, як і прагнули здійснювати більшість лікарів УЗ-діагностики.

Наприкінці хотілося б побажати успіхів Листу в його мандрівці Україною до ваших робочих столів, а також і всім лікарям, що його підписали.

